

นวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากฐานความหลากหลาย ของทรัพยากรท้องถิ่น จังหวัดราชบุรี

Innovative participatory learning based on diversity of resource in Ratchaburi Province

รุ่งอรุณ พรเจริญ¹ ทรงสิริ วิชิรานนท์² เมธิกา พ่วงแสง² และ จริยา เอียบสกุล³

Rungaroon Porncharoen^{1*}, Songsiri Wichiranon², Maythika Puangsang² and Jariya Iabsakul³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนจังหวัดราชบุรี 2) พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากฐานความหลากหลายของทรัพยากรท้องถิ่น และ 3) ประเมินความพึงพอใจต่อนวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 10 คน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน โดยทำการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นวัตกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อนวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรีที่โดดเด่นในแต่ละอำเภอ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) ทรัพยากรทางธรรมชาติ (2) ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้ง 2 ลักษณะสามารถนำมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์แก่ชุมชน 2) รูปแบบของนวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน ประกอบด้วย แผนที่ ข้อความ ภาพนิ่ง เพื่อเป็นสื่อเสริมเสมือนจริงของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถดูได้จากสื่อเสริมเสมือนจริงทาง Youtube หรือผ่าน QR-code และ 3) นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: นวัตกรรมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมกับชุมชน ความหลากหลายของทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยว

¹ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹ Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

² คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

² Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

³ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

³ Office of Vocational Education Commission

* Corresponding author. E-mail: rungaroon.s@rmutp.ac.th

Abstract

The purposes of this research were to 1) analyze the diversity of tourism resources in the communities in Ratchaburi Province, 2) develop innovative participatory learning based on diversity of resources in the communities of Ratchaburi Province, and 3) assess satisfaction with the innovations for community-based learning. The sample used for the research consisted of 10 tourism agencies and 100 tourists who traveled to Ratchaburi Province, and the selection was accidental sampling. The research instruments consisted of a structured interview form, learning innovations, and a satisfaction rating form for community-based learning innovations. Data were analyzed by content analysis and basic statistics such as percentage, mean, and standard deviation. The results of the research show that 1) the diversity of tourism resources of Ratchaburi Province in each district is outstanding and can be divided into (1) natural resources (2) human resources, which both characteristics can be used to create products for the community, 2) an innovative form of community-based learning consists of maps, text, and still images that serve as an augmented reality of creative tourism attractions, which can be viewed in augmented reality at Youtube or via QR - code, and 3) tourists' overall satisfaction level with the innovation of community-based participatory learning was the highest.

Keywords: learning innovations, community engagement, utilizing diversity of resources, tourist attraction

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของโลก โดยใน พ.ศ. 2562 World Economic Forum (WEF) ได้จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยไว้ที่อันดับ 40 จาก 141 ประเทศ และได้คะแนนอยู่ในอันดับที่ 6 ของกลุ่มประเทศอาเซียน (Electronic Transactions Development Agency, 2019) ปัจจุบันพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเปลี่ยนเป็นเน้นการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชน เน้นการเรียนรู้ ต้องการประสบการณ์ที่แท้จริงจากการเดินทางท่องเที่ยว แตกต่างจากพฤติกรรมการท่องเที่ยวในอดีตที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน แสวงหาความสุข ความสนุกสนานเพลิดเพลินผ่านการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งจากการแพร่ระบาด COVID-19

ตั้งแต่ พ.ศ. 2563 ได้ส่งผลให้การมอง megatrend ที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยก่อนการแพร่ระบาด COVID-19 ธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมได้รับแรงขับเคลื่อนจาก megatrend ได้แก่ การขยายตัวของจำนวนชนชั้นกลาง การหาสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ และวิถีท่องเที่ยวที่คำนึงถึงสุขภาพ ดังนั้นภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรวมถึงผู้เกี่ยวข้องต้องเร่งปรับตัวเพื่อรักษาระดับรายได้ รวมถึงมองหาโอกาสที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตลอดจนการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นในห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวของประเทศไทยและภูมิภาคตะวันตก (Thailand Science Research and Innovation, 2022)

จังหวัดราชบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการเดินทางที่สะดวก ทำให้จังหวัดราชบุรีมีรายได้เพิ่มขึ้นติดอันดับ 12 เมืองห้ามพลาด ที่รัฐบาลต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นเมืองรองที่มีเอกลักษณ์และความโดดเด่นทางด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เนื่องจากจังหวัดราชบุรีประชาชน 8 ชาติพันธุ์ คือ 1) ชาวไทยพื้นถิ่น 2) เชื้อสายจีนราชบุรี 3) เชื้อสายเขมรราชบุรี 4) เชื้อสายกะเหรี่ยงราชบุรี 5) เชื้อสายมอญราชบุรี 6) เชื้อสายลาวไฉ่ (ไซ่ง) ราชบุรี 7) เชื้อสายไทยยวนราชบุรี และ 8) เชื้อสายลาวเวียงราชบุรี โดยแต่ละชาติพันธุ์ล้วนแต่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า (Strategic Plan, Ratchaburi Province, 2019) จากสถิติการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2564 พบว่า จังหวัดราชบุรีมีจำนวนนักท่องเที่ยว 584,645 ราย จำนวนผู้เข้าพัก 275,761 ราย มีรายได้จากการท่องเที่ยว 762 ล้านบาท อัตราการเข้าพักเฉลี่ย 16.32% (Ministry of Tourism & Sports, 2022) ทั้งนี้การท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรีอาจยังไม่มีการพัฒนาเต็มศักยภาพเท่าที่ควร มีการกระจุกอยู่ในบางพื้นที่ ทำให้ความหลากหลายของทรัพยากรในชุมชนพื้นที่ที่มีอยู่ไม่ถูกดึงมาใช้เพื่อส่งเสริมศักยภาพทางการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่

ทิศทางแผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2561-2564 ฉบับบททวน พ.ศ. 2562 (Strategic Plan, Ratchaburi Province, 2019) ได้วิเคราะห์ความต้องการของพื้นที่ และสภาพความเป็นไปของปัจจัยภายนอกของจังหวัดราชบุรี โดยกำหนดเป้าหมายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดราชบุรีให้มีความอุดมสมบูรณ์ใช้อย่างยั่งยืน มุ่งสร้างให้มีพื้นที่ต้นแบบนิเวศที่ยั่งยืนทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลและ

หมู่บ้าน และบูรณาการความร่วมมือกับภาคีทุกภาคส่วนอย่างเข้มแข็งในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในระบอบใหม่ให้มีความอุดมสมบูรณ์ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน หนุนเสริมการพัฒนาการเกษตร เสริมการค้า การบริการและการท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ศักยภาพจังหวัดราชบุรี พบว่า จุดแข็ง มีดังนี้ 1) ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่หลากหลาย 2) ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ 3) การขับเคลื่อนของเศรษฐกิจชุมชนทั้งจากการเกษตร การท่องเที่ยว และ 4) ผลิตภัณฑ์ OTOP สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และพัฒนาไปสู่ตลาดสากล สร้างงาน อาชีพและรายได้แก่ชุมชนสำหรับจุดอ่อน มีดังนี้ 1) ผลผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่ยังไม่ได้ระดับมาตรฐาน 2) ขาดการสร้างสรรคนวัตกรรมทางการค้า 3) รูปแบบการบริการยังไม่พัฒนาทำให้คุณภาพการบริการการท่องเที่ยวยังไม่โดดเด่น 4) ข้อมูลสารสนเทศขาดคุณภาพ ไม่ทันต่อความต้องการของภาคธุรกิจที่ขาดการพัฒนานวัตกรรม 5) ขาดการพัฒนาการบริการบนระบบดิจิทัล และ 6) การบริการยังไม่เอื้อต่อการใช้บริการของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว รวมถึงการเสริมสร้างการสร้างสรรคนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ยั่งยืน ทำให้ผลผลิตขาดการพัฒนาที่ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และมีศักยภาพในการที่จะแข่งขันทางการตลาดได้ ดังนั้นจึงทำให้สถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละอำเภอยังมีความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว การปรับภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ให้บริการ และบุคลากรในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของจังหวัด พร้อมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของการท่องเที่ยวชุมชนให้มีศักยภาพสูง เพื่อรองรับการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวนานาชาติมากขึ้น

และยกระดับการท่องเที่ยวของจังหวัดเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพและอบอุ่นด้วยมิตรไมตรีแห่งการบริการของชุมชน และวัฒนธรรมท่องเที่ยวที่เข้มแข็ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยได้นำปัจจัยด้านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือหลักที่จะสนับสนุนทักษะและศักยภาพการท่องเที่ยว โดยดึงความหลากหลายของทรัพยากรในชุมชนมาใช้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อส่งเสริมและยกระดับการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี จึงเป็นที่มาของการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากฐานความหลากหลายของทรัพยากรท้องถิ่น จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นการพัฒนาและแก้ไขเชิงพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รองรับแนวโน้มการท่องเที่ยวที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว ประกอบกับบริบทที่เปลี่ยนไปทั้งสถานการณ์และปัจจัยเสี่ยงด้านการท่องเที่ยวที่นับวันจะทวีความรุนแรงและเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อวิเคราะห์ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนจังหวัดราชบุรี
- 2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากฐานความหลากหลายของทรัพยากรท้องถิ่น
- 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของทรัพยากรในชุมชนจังหวัดราชบุรี

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยใช้แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ 1) การท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากล 2) การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ และ 3) การมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของทรัพยากรในชุมชนแบบมีส่วนร่วม จังหวัดราชบุรี โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวคิด ดัง (Figure 1)

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากฐานความหลากหลายของทรัพยากรท้องถิ่น จังหวัดราชบุรี โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลความหลากหลายของทรัพยากรในชุมชน จังหวัดราชบุรีเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาบริบททรัพยากรของจังหวัดราชบุรี โดยดำเนินการศึกษาร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่น และประสานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน ได้แก่ พัฒนาการจังหวัด จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรี จำนวน 1 คน และผู้นำชุมชน ประกอบด้วย กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 7 คน ทำการสุ่มแบบตามสะดวก ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive research)

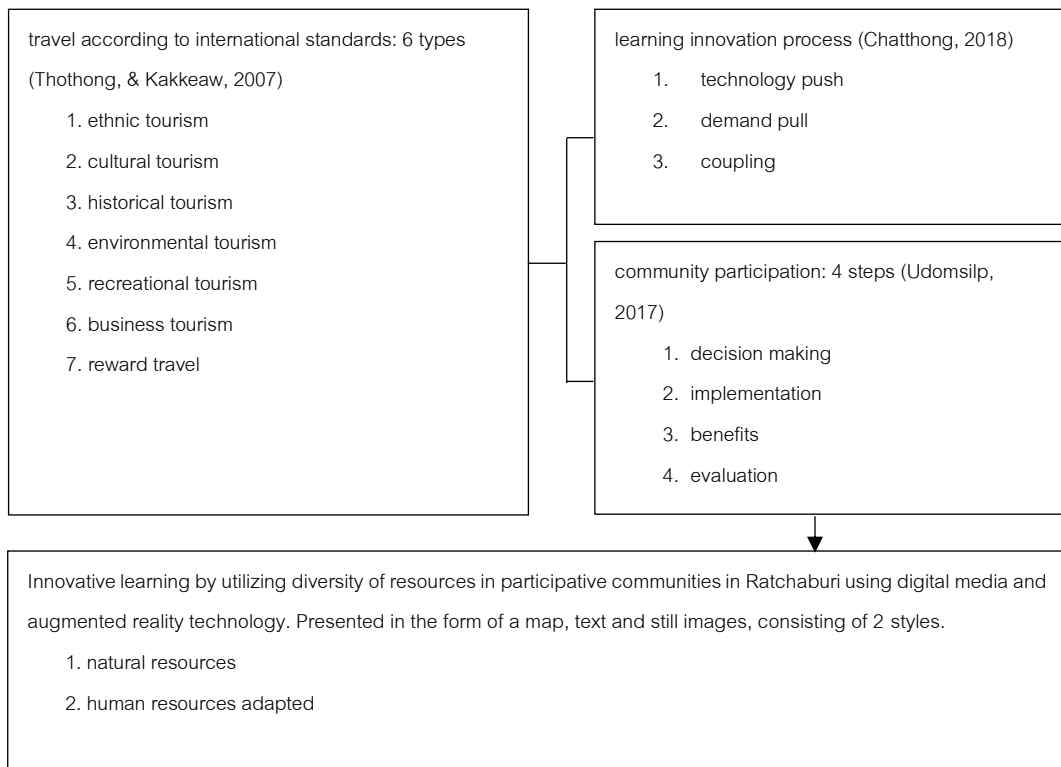

Figure 1 Conceptual framework.

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกและพัฒนานวัตกรรม การเรียนรู้สถานที่ท่องเที่ยวบนฐานของการใช้ ประโยชน์จากความหลากหลายของทรัพยากรใน ชุมชน จังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 2 คน และผู้นำชุมชน ประกอบด้วย กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ทำการสุ่มแบบตาม สะดวก มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1) นักวิจัยและผู้ให้ข้อมูลร่วมกันออกแบบ และคัดเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้บนฐานของผล การศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 ในประเด็นบริบท/ลักษณะ กายภาพของจังหวัดราชบุรี และการวิเคราะห์ข้อมูล

(SWOT analysis) จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค รวมถึงทรัพยากรที่มีของจังหวัดโดยเชื่อมโยงกับ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการพัฒนา นวัตกรรมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมกับชุมชน การ ท่องเที่ยวและการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

2) คณะผู้วิจัยจัดเวทีร่วมกับผู้ให้ข้อมูล ร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น เพื่อหา ข้อสรุปร่วมกันในการคัดเลือกและพัฒนานวัตกรรม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน เพื่อเสริมสร้าง ทักษะและศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี โดยเลือกนวัตกรรมเป็นคู่มือการท่องเที่ยว จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยสื่อดิจิทัลเทคโนโลยี

ความจริงเสริม (augmented reality: AR) โดยนำเสนอในรูปแบบ แผนที่ท่องเที่ยว ข้อความประวัติแหล่งการท่องเที่ยว และภาพนิ่ง

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำนวัตกรรมการเรียนรู้การท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยสื่อดิจิทัลเทคโนโลยีความจริงเสริม โดยรายละเอียดในแผนที่การท่องเที่ยว ประกอบด้วยที่ตั้ง เส้นทางจราจร ข้อมูลประวัติความหลากหลายของทรัพยากร และรูปภาพสถานที่ต่าง ๆ จากนั้นนำนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินความตรงของเนื้อหา (content validity index) มีค่าเท่ากับ 1.00

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้การท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี เป็นขั้นตอนการทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้โดยให้นักท่องเที่ยว (try out) กับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ซึ่งได้จากการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์ความรู้ของคณะผู้วิจัยและที่ปรึกษาโครงการวิจัย ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยชุมชน

ขั้นตอนที่ 5 ประเมิน ปรับปรุง และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้การท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีการประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 6 นำนวัตกรรมการเรียนรู้การท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีที่ผ่านการปรับปรุงไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน ทำการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) **พื้นที่ใน**

การเก็บข้อมูล เป็นพื้นที่ 10 อำเภอของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบางแพ อำเภอวัดเพลง และอำเภอบ้านคา **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คือ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีตอนนวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน ซึ่งคณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลโดยสุ่มเก็บข้อมูลระหว่างวันหยุดนักขัตฤกษ์และวันเสาร์-อาทิตย์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2564 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด/ไม่พึงพอใจ

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากฐานความหลากหลายของทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความหลากหลายของทรัพยากรในชุมชน พบว่า ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรีที่โดดเด่นทั้ง 10 อำเภอ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ทรัพยากรทางธรรมชาติ และ 2) ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้ง 2 ลักษณะสามารถนำมาสร้างเป็นผลผลิตภัณฑท์แก่ชุมชน ดัง (Table 1)

จาก (Table 1) พบว่าจังหวัดราชบุรีมีทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีความโดดเด่นจากแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมถึงจังหวัดราชบุรีมีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่ราบสูง พื้นที่ราบลุ่ม และพื้นที่ราบต่ำ จึงทำให้ในแต่ละอำเภอมีความหลากหลาย

ทางทรัพยากรที่แตกต่างกันออกไป

2. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน รูปแบบของคู่มือนวัตกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนที่ท่องเที่ยว ข้อความประวัติแหล่งการท่องเที่ยว และภาพนิ่ง เพื่อเป็นสื่อเสริมเสมือนจริงของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากความหลากหลายของทรัพยากร จังหวัดราชบุรี ทั้ง 10 อำเภอ มีแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันจำแนกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ ทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น จาก 2 ลักษณะเกิดผลลัพธ์ที่เป็นผลผลิตจากทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่ ไ่องราชบุรี ผ้าคูบัว น้ำมันมะพร้าว ฯลฯ สามารถดูได้จากสื่อเสริมเสมือนจริงผ่าน QR-code แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จังหวัดราชบุรี หรือยูทูป ดัง (Figure 2)

Table 1 The diversity of the outstanding tourism resources of 10 districts in Ratchaburi province.

districts	(1) natural resources	(2) human resources adapted from natural resources	(1)+(2) products produced from community resources
Mueang Ratchaburi	Khao Bin cave, Khao Ngoo rock park, Khao Kaen Chan, Phu Khae botanical garden	TT organic farm x craft land, G-pork farm	Khu Bua woven fabric, Ban Rai hand-woven cloth, Ong Ratchaburi, Tan wood-coconut wood, Bonsai
Damnoen Saduak		Mae Thong Yip agricultural park, Damnoen Saduak floating market, aromatic farm	grape, coconut perfume
Photharam	Wat Tham Sarika, Tham Sati, Pa Phuttharam temple, Tham Nam temple, Khao Chong Pran temple, Roi Lan Bat cave	Khao Chang Num education project, Nong Pho Ratchaburi dairy cooperative limited	raddish, black tofu
Ban Pong	Bueng Krachap, Sa Kosinarai	fish village	Mon cloth, grilled Bangtan chicken

Table 1 The diversity of the outstanding tourism resources of 10 districts in Ratchaburi province (continue).

districts	(1) natural resources	(2) human resources adapted from natural resources	(1)+(2) products produced from community resources
Suan Phueng	Khao Krajom, Kao Chan waterfall, forest plant study center Queen Sirikit, Bo Klueng hot springs, natural history park	alpaca hill farm, Suan Phueng highland, the scenery vintage farm, Suan Phueng CORO field	
Ban Phae	Ton in, the largest Tanchan in Siam	the blooms orchid park	shrimp, Chompoo Tubtimchan
Ban Kha	Pong Krathing hot springs, Huai Tha Khoei reservoir, Phachi river wildlife sanctuary		Ban Kha pineapple
Chom Bueng	Huai Mai Teng reservoir, Khao Talu cave, Chomphon cave, Khao Prathap Chang non-hunting area, grand canyon		Zonta Chom Bueng dairy cooperative, Pha Chok Wat Rang Bua
Pak Tho	Chaloem Phrakiat Thai Prachan national park	institute of monks, Malai ostrich farm	
Wat Phleng	Khlong Wat Phleng		rose gold three colors

Figure 2 Learning innovations by utilizing the diversity of resources in Ratchaburi province.

3. การประเมินความพึงพอใจต่อนวัตกรรม
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน คณะผู้วิจัยได้นำนวัตกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีจำนวน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอดำเนินสะดวก และอำเภอบ้านโป่ง โดยนำไปทดลองใช้ในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ และวันเสาร์-อาทิตย์ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2564 จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 10 คน จำนวน 100 คน และได้สำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้งานนวัตกรรมการเรียนรู้ ประกอบการ

ประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการออกแบบตัวอักษรและภาพ และ 3) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีต่อความพึงพอใจต่อนวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชนในภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.57) โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านการออกแบบตัวอักษรและภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.48) รองลงมาได้แก่ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.62) และด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.62) ดัง (Table 2)

Table 2 Tourist satisfaction towards the learning innovation.

topic	$\bar{X}$	S.D.
content		
1. the content is interesting and easy to understand	4.39	0.67
2. the content is useful for tourism	4.55	0.52
3. pictures and videos convey meaning that matches the content	4.35	0.69
4. the content helps to attract creative travel	4.35	0.70
5. the amount of content is sufficient to meet the needs	4.53	0.50
average	4.43	0.62
design of letters and images		
1. the letters and images are clear	4.50	0.50
2. the use of language in the presentation is appropriate	4.54	0.50
3. the presentation style is appropriate	4.79	0.41
4. videos/pictures help create an interesting atmosphere	4.66	0.48
5. the elements are arranged appropriately	4.61	0.49
average	4.62	0.48
access to tourist attractions		
1. the developed tourist guide is easily accessible to tourist attractions	4.44	0.73
2. accessing the application in the travel guide is easy	4.53	0.70
3. the developed tourist guide is suitable for use in educating tourists	4.62	0.49
4. the developed tourist guide can be used as a public relations medium for tourists	4.62	0.49
5. overall satisfaction with all travel guides	4.49	0.70
average	4.54	0.62
average total	4.53	0.57

จาก (Table 2) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้งานนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านเนื้อหา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในเรื่องเนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ปริมาณเนื้อหาที่มีความเพียงพอต่อความต้องการ และเนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย ด้านการออกแบบตัวอักษรและภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในเรื่องรูปแบบการนำเสนอมีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วิดีโอ/ภาพช่วยสร้างบรรยากาศที่น่าสนใจ และองค์ประกอบต่าง ๆ จัดวางอย่างเหมาะสม ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในเรื่องคู่มือการท่องเที่ยวมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปประกอบการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว และคู่มือการท่องเที่ยวสามารถใช้เป็นสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์สำหรับนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเข้าถึงแอปพลิเคชันในคู่มือการท่องเที่ยวใช้งานง่าย และความพึงพอใจภาพรวมของคู่มือการท่องเที่ยวทั้งหมด

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากฐานความหลากหลายของทรัพยากรท้องถิ่น จังหวัดราชบุรี สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน พบว่า ความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรีที่โดดเด่นในแต่ละอำเภอ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ทรัพยากรทางธรรมชาติ และ 2) ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น และเกิดผลผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลผลิตจากทรัพยากรในชุมชน

ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดในภูมิภาคตะวันตกที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีเทือกเขาตะนาวศรีทอดตัวยาวเป็นแนวพรมแดนไทย-เมียนมา ประกอบด้วย 10 อำเภอ มีความหลากหลายของเชื้อชาติรวม 8 ชาติพันธุ์ ทำให้เกิดความโดดเด่นทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้จังหวัดราชบุรีได้ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ ด้วยการนำเอาทุนชุมชนและทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่มาพัฒนาต่อยอด สร้างสรรค์ และเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการยกระดับเป็นหนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่มีอัตลักษณ์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค นับเป็นการพัฒนาให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wiraphanphong (2018) ศึกษาการจัดการทรัพยากรร่วมของชุมชนท้องถิ่น: กรณีศึกษาชุมชนคลองลัดมะยม แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า ลักษณะการจัดการทรัพยากรร่วมของชุมชนคลองลัดมะยมจำแนกได้ 2 ด้าน คือ 1) ด้านทรัพยากรน้ำโดยมีการใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค การเกษตร การคมนาคม ตลาดน้ำ และการท่องเที่ยว และ 2) ด้านทรัพยากรดิน โดยมีการใช้ประโยชน์ในด้านตลาดน้ำ และแหล่งการเรียนรู้ ส่วนกระบวนการจัดการทรัพยากรร่วมของชุมชน คือ การออกแบบกติกาในการจัดการทรัพยากร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Poolsawat, Yongrod, & Imdee (2021) ได้ทำการศึกษาด้านพัฒนาเครือข่ายชุมชนเข้มแข็งเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยววิถีกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งในจังหวัดนครปฐม พบว่า การสร้างและพัฒนาเครือข่ายชุมชนเข้มแข็งก่อให้เกิดกิจกรรม

ต่าง ๆ เพื่อการท่องเที่ยวชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยว และให้มีความพร้อมในด้านการบริการนักท่องเที่ยว มีการเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือองค์กรในการพัฒนา เครือข่ายความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน การให้ ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยว ควบคู่กับ การให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร วัฒนธรรมลาวครั้ง ทั้งนี้จังหวัดราชบุรีมีศักยภาพ ด้านทุนทางสังคมอีกหลากหลายมิติ โดยเฉพาะ ด้านวัฒนธรรม และความหลากหลายเชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และเชิงันทนาการ ฯลฯ และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ Phuthasongkran (2006) ศึกษา ศักยภาพของท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืน พบว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัด ราชบุรีอยู่ในระดับสูง โดยมีแหล่งท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยว เชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและศาสนาฮินดู และทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยว วิถีชนบท

2. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้ประโยชน์จากความ หลากหลายของทรัพยากรในชุมชนจังหวัดราชบุรี พบว่า รูปแบบของคู่มือนวัตกรรมการเรียนรู้ (สื่อดิจิทัล) ประกอบด้วย แผนที่การท่องเที่ยว ข้อความประวัติ แหล่งการท่องเที่ยว และภาพนิ่ง เพื่อเป็นสื่อเสริม เสริมจริงของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จาก ความหลากหลายของทรัพยากร จังหวัดราชบุรี ทั้ง 10 อำเภอ มีแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันจำแนกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ทรัพยากรทางธรรมชาติ และ 2)

ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น และเกิดผลผลิตภัณฑ์ที่ เป็นผลผลิตจากทรัพยากรในชุมชน สามารถช่วยให้ นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของ จังหวัดราชบุรีได้อย่างชัดเจนขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นวัตกรรมทางเทคโนโลยี (technological innovation) เป็นนวัตกรรมที่มีพื้นฐานหรือขอบเขตของการพัฒนา นวัตกรรมจากผลิตภัณฑ์และบริการโดยนำเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ ซึ่งปัจจุบันการพัฒนานวัตกรรมทาง เทคโนโลยีมีบทบาทและความสำคัญต่อหลาย ๆ อุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีช่วยทำให้การ พัฒนานวัตกรรมสามารถตอบสนองความต้องการ ของลูกค้าหรือผู้บริโภค และสร้างความได้เปรียบใน เชิงการแข่งขันได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นนวัตกรรมที่มี แรงผลักดันที่สำคัญของความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่ของประชากร (Aujirapongpan, 2010) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khamwan, & Sangboonraung (2021) ศึกษา นวัตกรรม การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ไทย ลาว เวียดนาม ภายใต้บริบทกลุ่มน้ำโขงตอนกลาง พบว่า ความเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ เส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และเส้นทาง การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ซึ่งนวัตกรรมประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมและสามารถเข้าถึงได้งาน คือ การนำเสนอด้วยแผ่นพับและโปสเตอร์ 2 ภาษา โดยใช้เทคโนโลยี QR-code ร่วมกับวีดิทัศน์ที่สะดวก รวดเร็วเข้าถึงได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thumnyom, Phummuang, & Thong-ngok (2021) ทำการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนา แอปพลิเคชันสำหรับการนำชมในแหล่งท่องเที่ยว

ปราสาทสระกำแพงน้อย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า แอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้น มีลักษณะข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงรูปภาพสถานที่ท่องเที่ยว โดยมีเสียงบรรยายและรูปภาพประกอบเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจข้อมูลของปราสาท การนำเสนอเนื้อหา 2 ประเภท ได้แก่ 1) ข้อมูลเสียงประเภท .mp3 และ 2) ข้อมูลรูปภาพประกอบการบรรยายประจำจุดต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและรับฟังข้อมูลได้ตรงตามจุดบรรยาย จึงทำให้การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในการนำชมแหล่งท่องเที่ยวสามารถตอบสนองความต้องการและพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonkheereerut, & Jaritthai (2020) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศบนโลกดิจิทัล กล่าวว่า เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในด้านการวางแผนการท่องเที่ยว และการออกเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางท่องเที่ยว อันนำไปสู่การกระจายรายได้ให้กับท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผู้ความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากและส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวและมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างยั่งยืน นำไปสู่การสร้างคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวของคนในยุคดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น

3. การประเมินความพึงพอใจก่อนวัดกรรมกรการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักวัดกรรมกรการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมานำเสนอข้อมูลแบบสื่อเสริมเสมือนจริง กล่าวคือ รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาแหล่งการท่องเที่ยวและรายละเอียดของจุดท่องเที่ยวในรูปแบบวิดีโอพร้อมคำบรรยาย จึงทำให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่มีสนใจทั่วไปสามารถเข้าชมรายละเอียดการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรีได้อย่างสะดวกรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sutthaphakdee (2016) ศึกษาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการจัดการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนริมกว๊านพะเยา กล่าวว่า นวัตกรรมเพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว มีการรวมกลุ่มของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในรูปแบบของเครือข่ายร่วมกันสร้างแบรนด์ให้กับกว๊านพะเยา ผ่านเรื่องเล่าตำนานและประวัติศาสตร์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ช่วยเปิดมุมมองใหม่ของกว๊านพะเยา รวมไปถึงจัดทำเว็บไซต์กลางเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในบริเวณกว๊านพะเยา ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ยังไม่เคยเดินทางมายังกว๊านพะเยา เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งจะนำไปสู่การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเข้าสู่ท้องถิ่น อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Imiwat (2019) ศึกษา นวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชนตามแนวทางประชารัฐในอำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

กล่าวว่า การร่วมรังสรรค์ (co-creation) ของภาครัฐ ภาคเอกชนภาคประชาชน ที่มีฐานคิดจากการ “ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์” ด้วยกัน ส่งผลต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ภายใต้ความภาคภูมิใจและห่วงใยในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งเป็นทรัพยากรของตนเองส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่เข้าเยี่ยมชมมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ในระดับมากที่สุด

สรุป

นวัตกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากฐานความหลากหลายของทรัพยากรท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรีที่โดดเด่นในแต่ละอำเภอ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ทรัพยากรทางธรรมชาติ 2) ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น อีกทั้งยังทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลผลิตจากทรัพยากรในชุมชน ซึ่งรูปแบบของนวัตกรรมการเรียนรู้ (สื่อดิจิทัล) ประกอบด้วย แผนที่การท่องเที่ยว ข้อความประวัติแหล่งการท่องเที่ยว และภาพนิ่งที่เป็นสื่อเสริมเสมือนจริงของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 10 อำเภอของจังหวัดราชบุรี สามารถดูได้จากนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่าน QR-code แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดราชบุรี หรือ Youtube สามารถช่วยให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของจังหวัดราชบุรีได้อย่างชัดเจน รวมไปถึงสามารถเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและสะดวกในการเดินทาง จึงทำให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของทรัพยากรในชุมชนแบบมีส่วนร่วมจังหวัดราชบุรีที่พัฒนาขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรีควรร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องช่วยกันขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมที่ดึงดูดทรัพยากรของชุมชนมาเป็นจุดขาย ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน ลดการย้ายถิ่นฐานของชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการกระตุ้นเศรษฐกิจต่อไป

2. สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรีควรมีการศึกษาและขยายการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเสริมเสมือนจริงสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมจากฐานจากความหลากหลายของทรัพยากรในเครือข่ายภาคตะวันตก

3. ควรมีการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชน และทำการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ หรือยูทูป หรือมีการขยายแพ็คเกจการท่องเที่ยวแบบเที่ยววันเดียวหรือแบบเที่ยวสองวัน เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวได้ในระยะเวลาอันสั้น

คำขอบคุณ

บทความวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และความเห็นในรายงานวิจัยเป็นของผู้วิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป รวมถึงพัฒนาการจังหวัดสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรี

รวมถึงผู้นำชุมชนของแต่ละอำเภอที่ให้ข้อมูล ในการวิจัย ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- Aujirapongpan, S. (2010). Innovation capability of the entrepreneurs. *Journal of Business Administration*, 33(128), 49-65. (in Thai)
- Boonkheeerut, J., & Jaritthai, J. (2020). The information technology in the digital world to the changes in tourism styles. *Panyapiwat Journal*, 12(2), 285-301. (in Thai)
- Chatthong, N. (2018). Context Thailand government to step into an innovative organization. *Journal of Information*, 17(1), 25-36. (in Thai)
- Electronic Transactions Development Agency. (2019). *Competitiveness of Thailand in 2019 by World Economic Forum*. Retrieved 4 April 2021, from <https://www.eta.or.th/> (in Thai)
- Imiwat, P. (2019). The innovation for management of historical and cultural tourism of community under civil state approach in Wiang Chai district, Chiang rai province. *The Journal of Social Communication Innovation*, 7(2), 145- 156. (in Thai)
- Ministry of Tourism & Sports. (2022). *Domestic tourism statistics classify by region and province 2022*. Retrieved 4 April 2021, from <https://www.mots.go.th/> (in Thai)
- Khamwan, S., & Sangboonraung, W. (2021). Innovation to connect historical tourism sites, culture, and relations between Thailand, Laos and Vietnam within the central Mekong context. *Journal of humanities and social sciences Nakhon Phanom university*, 11(3), 115-130. (in Thai)
- Phuthasongkran, N. (2006). The capabilities of Ratchaburi province on sustainable tourism management. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*, 6(1), 27-37. (in Thai)
- Poolsawat, W., Yongrod, N., & Imdee, P. (2021). Developing a strong community network to promote Nawatwithi tourism of the Lao Khrang ethnic groups in Nakhon Pathom province. *RMUTSB Academic Journal (Humanities and Social Sciences)*, 6(2), 194-211. (in Thai)
- Strategic Plan, Ratchaburi Province. (2019). *Ratchaburi provincial development plan 2018-2021, revision of the year 2019*. Retrieved 4 April 2021, from https://ratchaburi.industry.go.th/web-upload/migrated/files/2016_microsite_ratchaburi/319 cms_file_11615_article_file.pdf (in Thai)
- Sutthaphakdee, P. (2016). *Innovative management of local tourism at Phayao lake, Thailand* (research report). Bangkok: Thammasat University. (in Thai)
- Thailand Science Research and Innovation. (2022). *COVID-19 impact on the Thai tourism, effects and solutions* (research report). Bangkok: Program Management Unit Competitiveness (PMUC). (in Thai)
- Thothong, D., & Kakkeaw, V. (2007). *Tourism route of Khmer civilization in the lower northeastern part of Thailand Cambodia and Laos* (research report). Bangkok: Thailand Research Fund. (in Thai)
- Thumniyom, A., Phummuang, S., & Thong-ngok, Y. (2021). Application of information and technology to develop a self-guiding application in Prasat Sa Kamphaeng Noi, Uthumphon Phisai district, Sisaket province. *RMUTSB Academic Journal*

(*Humanities and Social Sciences*), 6(2), 179-193.

(in Thai)

Udomsilp, S. (2017). The participation of the public in the Bayao subdistrict municipality Wang Sam Mo district, Udon Thani province. *The Journal of Development Administration Research*, 10(2), 46-56. (in Thai)

Wiraphanphong, A. (2018). Common pool resources in community: the case of Klongladmayom community, Bangramat, Talingchan. *Kasetsart University Political Science Review Journal*, 4(2), 210-229. (in Thai)